

УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ

обласного туру Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу»

1. Загальні положення

Ці умови розроблені на основі Положення про Всеукраїнський конкурс екскурсоводів музеїв навчальних закладів «Край, в якому я живу» (далі – Конкурс), яке затверджене наказом МОН України від 21.09.2016 № 1129 та зареєстроване у Міністерстві юстиції України 07.10.2016 за №1340/29470.

Конкурс проводиться з **метою** виховання в учнів любові до рідного краю, бережливого ставлення до історії, духовної спадщини українського народу, природного довкілля; розвитку музейної справи в закладах загальної середньої, позашкільної та професійної (професійно-технічної) освіти (далі – заклади освіти).

Основними завданнями Конкурсу є:

- залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої, пошуково-дослідницької та екскурсійної роботи;
- поглиблення знань учнів про історико-культурну спадщину народу, про події та історичні постаті, що мали вплив на суспільні, політичні процеси та економічний розвиток краю чи України;
- формування наукових основ і практичних навичок дослідження та збереження історико-культурної спадщини, вивчення стану природних об'єктів рідного краю, природоохоронної діяльності тощо;
- поглиблення знань щодо методів і форм музейної роботи, засобів популяризації музейних колекцій;
- підвищення загального рівня обізнаності учнів в історії, оволодіння вміннями працювати з історичними джерелами, іншими історичними документами, вміннями обробляти, аналізувати та представляти інформацію;
- використання в освітньому процесі матеріалу, зібраного під час походів, краєзнавчих експедицій та екскурсій; популяризація краєзнавчих знань;
- підтримка обдарованої молоді та створення умов для її розвитку.

2. Керівництво

2.1. Керівництво проведенням I туру Конкурсу здійснює Департамент освіти і науки Запорізької облдержадміністрації.

2.2. Організаційно-методичне забезпечення Конкурсу та проведення I туру Конкурсу покладається на комунальний заклад «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради (далі КЗ «Центр туризму» ЗОР) матеріали приймаються до **20.11.2025 р.**

2.3. Керівництво II туру Конкурсу, здійснює УДЦНПВКТУМ.

2.4. До проведення Конкурсу залучаються Національна спілка краєзнавців України, Національний заповідник «Хортиця», Запорізький обласний краєзнавчий музей, інші зацікавлені установи та організації (за згодою).

3. Учасники Конкурсу

У Конкурсі беруть участь учні (вихованці) закладів загальної середньої, позашкільної та професійної (професійно-технічної) освіти (далі – учасники), які є екскурсоводами музеїв закладів освіти.

4. Порядок і строки проведення Конкурсу

4.1. Конкурс проводиться щороку у два тури:

I тур – обласний – прийом робіт до **20.11.2025** р., публічний виступ – **27.11.2025** р. (online);

II тур – Всеукраїнський – проведення заплановане в м. Чернівці у III декаді березня 2026 року в очному форматі.

4.2. Профілі музеїв, які можуть брати участь у конкурсі, визначає УДЦНПВКТУМ щороку.

У **2025/2026** навчальному році до участі у конкурсі запрошуються представники музеїв історичного профілю:

- **військово-історичні,**
- **музеї історії освіти або історії закладу освіти,**
- **краєзнавчі музеї.**

4.3. Конкурсні матеріали військово-історичних музеїв, експозиції яких не відповідають вимогам Рекомендацій МОН України «Про перегляд підходів з організації діяльності музеїв історичного профілю» (лист МОН України від 22.05.2015 № 1/9-255) та вимогам, зазначеним у листі МОН України від 20.08.2018 № 1/9-500, до участі у Конкурсі **допускатися не будуть.**

4.4. Для участі у Конкурсі слід направити на електронну адресу організаторів презентації екскурсій (у програмі «Microsoft Office Power Point») та текстовий опис оглядової екскурсії.

4.5. Очний етап (публічний виступ) I туру Конкурсу відбудеться у дистанційній формі/online **27 листопада 2025 року.**

4.6. Умови проведення II туру, місце та строки його проведення визначає УДЦНПВКТУМ на основі Положення про Всеукраїнський конкурс екскурсоводів музеїв навчальних закладів «Край, в якому я живу» та повідомляє про них не пізніше ніж за один місяць до початку конкурсу (II туру). Учасниками II туру Конкурсу є переможці I туру – по одній особі від області по кожному профілю музеїв.

5. Журі конкурсу

5.1. З метою забезпечення об'єктивної оцінки результатів Конкурсу для кожного його туру створюються журі.

Журі Конкурсу розглядає подані учасниками матеріали та визначає переможців і призерів.

5.2. Журі формуються з числа представників педагогічних і науково-педагогічних працівників, представників методичних установ сфери освіти, а також працівників державних, комунальних музеїв та музеїв, засновниками яких є органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи (за згодою).

5.3. Журі очолює голова, який організовує та проводить засідання журі, бере участь у визначенні переможців і призерів Конкурсу, затверджує список переможців і призерів Конкурсу.

5.4. Члени журі Конкурсу:

- забезпечують об'єктивність оцінювання конкурсних проєктів учасників Конкурсу;
- заповнюють протоколи, подають секретареві оцінки виступу кожного учасника в балах;
- визначають переможців і призерів.

5.5. Секретар журі оформляє документи і матеріали, систематизує та зберігає їх.

6. Вимоги до оформлення робіт

6.1. Мова виконання робіт, які беруть участь у Конкурсі, визначається Конституцією України, Законом України «Про забезпечення функціонування української мови, як державної».

6.2. *Текстовий опис* оглядової екскурсії повинен складатися з таких частин:

6.2.1. Вступ:

- подати короткі загальні відомості про історію створення музею, загальний його зміст та зміст основних його розділів;
- вказати назви організацій, з якими закладами освіти співпрацює у музейній справі. Важливо вказати тривалість екскурсії, місце початку та закінчення екскурсії;
- дати перелік назв тематичних екскурсій.

6.2.2. Основна частина:

- має послідовно розкрити зміст експозиції музею – складову вступної частини експозиції, зміст та виховну спрямованість окремих розділів, акцентувати увагу на найбільш важливих музейних експонатах;
- коротко розкрити форми роботи із надходження музейних предметів до музею;
- навести приклади запитань до слухачів, які допомагають закріпити інформацію про почуте і побачене під час екскурсії.

6.2.3. Висновок стосується:

- змісту екскурсії в цілому;
- окремих коментарів про зміст музейної експозиції;
- прикладів форм та засобів популяризації музейної колекції (екскурсії, друковані, усні, відео тощо).

6.2.4. Текстовий опис екскурсії повинен мати об'єм до 7 сторінок друкованого тексту та, за необхідності, додаток на 1 сторінку (приклад запитання до слухачів, інша важлива на ваш погляд інформація) за наступними параметрами: документ Microsoft Word, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,0-1,5 на аркушах А-4. Нумерація сторінок наскрізна.

Також необхідно додати посилання на електронні ресурси для ознайомлення з музеєм.

6.3. Презентація оглядової екскурсії музеєм закладу освіти повинна бути виконана в програмі «Microsoft Office Power Point».

Рекомендується не перевантажувати презентацію текстовою інформацією, але її повинно бути достатньо для коментування ілюстративного матеріалу (карт, схем, малюнків, фотографій тощо). Обов'язково необхідно зменшувати розмір графічних файлів, що вносяться в презентацію, для безперебійної роботи комп'ютерів при їх демонстрації.

6.3.1. На першому слайді презентації відображаються:

- повна назва закладу освіти, його підпорядкування;
- назва Конкурсу;
- види музеїв: **військово-історичні, етнографічні, історії населених пунктів.**

- назва екскурсії (символічна, літературна, але не повинна дублювати назву Конкурсу);

- виконавець (прізвище, ім'я, клас чи гурток, творче об'єднання);
- педагогічний (науковий) керівник (П.І.Б. повністю, місце роботи, посада, контактний телефон).

6.3.2. Час демонстрації презентації та ведення екскурсії не повинен перевищувати 10 хв.

7. Порядок подання конкурсних робіт

7.1. На заочний етап Конкурсу, приймаються роботи, які складаються із 2-х частин:

- текст екскурсії у відповідності до розділу п. 6.2. цих рекомендацій;
- медіа-презентація у відповідності до розділу п.6.3. цих рекомендацій.

7.2. Конкурсні роботи I туру Конкурсу подаються до **20.11.2025 р.** в електронному варіанті з поміткою «Конкурс екскурсоводів» на електронну адресу оргкомітету: kray_zoctkum@ukr.net

7.3. До участі в очному етапі/online I туру Конкурсу (виступ) запрошуються учасники, які набрали найбільшу кількість балів за підсумками попереднього оцінювання поданих матеріалів на підставі персонального запрошення КЗ «Центру туризму» ЗОР.

7.4. На очний етап I туру Конкурсу разом з конкурсними роботами подається:

- анкета-заявка на участь у I турі (очний етап) Конкурсу (Додаток).

8. Критерії оцінювання конкурсних матеріалів

8.1. Критерії оцінювання оглядової екскурсії на електронних та паперових носіях (заочний)

№ з/р	Зміст критерію	Кількість балів
-------	----------------	-----------------

1.	Загальні дані про музей: назва музею, його підпорядкування, тематика, назва екскурсії, перелік основних розділів експозиції, на який вік слухачів розрахована екскурсія, перелік об'єктів показу, час на їх огляд	2
2.	Демонстрація об'єктів показу: науковість, доступність, послідовність, збалансованість показу музейних предметів (основні – допоміжні)	6
3.	Наявність копій архівних документів, фото, схем, малюнків тощо; загальні види та окремі складові експозиції. Авторство фотознімків або їх джерела	5
4.	Відповідність слайдів тексту екскурсії	5
5.	Перелік використаних джерел та літератури	2
	ВСЬОГО:	20

8.2. Критерії оцінювання проведення оглядової екскурсії (очний)

№ з/р	Зміст критерію	Кількість балів
1.	Повнота розкриття змісту екскурсії	12
2.	Творче поєднання показу і розповіді	12
3.	Рівень володіння матеріалами усієї експозиції	12
4.	Майстерність екскурсовода: вміння чітко, логічно, послідовно презентувати музейну колекцію	14
5.	Культура мовлення: володіння літературною мовою та мовними засобами, образність, вдале використання цитат, епітетів, порівнянь тощо	10
6.	Вміння спілкуватися з відвідувачами (слухачами)	10
7.	Загальний художній та естетичний рівень продемонстрованої експозиції	10
	ВСЬОГО:	80

РАЗОМ за два етапи: 100 балів

9. Визначення переможців і призерів та нагородження

9.1. Підсумки I туру Конкурсу підводяться окремо для кожного профілю музеїв.

9.2. Переможці та призери I туру Конкурсу визначаються журі шляхом складання загальних балів, отриманих за проведення оглядової екскурсії (виступ) та оглядової екскурсії на електронних та паперових носіях (медіа-презентація і текст). Загальна кількість переможців та призерів Конкурсу може складати 50% від кількості учасників. Переможцями та призерами визнаються учасники, які набрали найбільшу суму балів у співвідношенні 1:2:3.

9.3. Переможцем Конкурсу є учасник, який набрав найбільшу кількість

балів. Учасник не може бути визнаний переможцем (I місце), якщо він не набрав у сумі 75 балів. Призерами Конкурсу є учасники, які за кількістю набраних балів посіли друге та третє місця. Призерами (II, III місця) не можуть бути визнані учасники, якщо вони не набрали у сумі 60 балів.

9.4. Учасники I туру Конкурсу – автори оглядових екскурсій на електронних та паперових носіях нагороджуються дипломами учасників КЗ «Центр туризму» ЗОР.

9.5. Переможці та призери I туру Конкурсу на підставі рішення журі нагороджуються грамотами КЗ «Центр туризму» ЗОР.

9.6. Учасники I туру Конкурсу можуть бути відзначені грамотами та призами Спілки краєзнавців України, Національних заповідників, інших зацікавлених установ та організацій (за згодою).

9.7. Керівники переможців I туру Конкурсу нагороджуються грамотами КЗ «Центр туризму» ЗОР.

9.8. Кращі презентації оглядової екскурсії I туру Конкурсу будуть розміщені на сайті КЗ «Центр туризму» ЗОР.

9.9. Переможці II туру Конкурсу можуть бути запрошені УДЦНПВКТУМ до участі у тематичних заходах Центрального табору туристського активу учнів України.

10. Фінансування

Витрати на організацію та проведення I туру Конкурсу, підсумкових масових заходів та нагородження переможців здійснюються за рахунок коштів КЗ «Центр туризму» ЗОР та інших джерел фінансування згідно з чинним законодавством.

Додаток

до умов проведення обласного
туру Всеукраїнського конкурсу
екскурсоводів музеїв закладів освіти
«Край, в якому я живу»

Заявка
на участь у I турі Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів
музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу»

(найменування адміністративно-територіальної одиниці повністю)

№ з/п	Найменування закладу освіти, що направляє учасника	Прізвище, ім'я учасника, клас, контактний телефон, електронна адреса	Назва музею, його профіль	Назва екскурсії	П. І. Б. педагогічного (наукового) керівника, місце роботи та посада, контактний телефон, електронна адреса

Керівник _____

(найменування закладу освіти,
що підготував заявку)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

